

คุณสมบัติของนักบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ
The Qualifications of Accountants and Professional Ethics Affecting the Tax
Payment Behavior of Small and Medium Enterprises (SMEs)
in Samut Prakan Province

ธนกฤต มณีฉาย^{1*} และจิรพงษ์ จันทร์งาม²

Thanakrit Maneechai^{1*} and Jirapong Channngam²

^{1*}นักศึกษาปริญญาโท คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²อาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1*}Master Student the Faculty of Accountancy Sripatum University

²Lecturer from the Faculty of Accountancy Sripatum University

*Corresponding Author Email: arshuan.gun@gmail.com

Received: 3 July 2025

Revised: 28 July 2025

Accepted: 30 July 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ และ 2. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทำบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้ง ในปี 2566 จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ จำนวน 334 คน ที่มาจากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน (1973) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.31) อีกทั้ง คุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.37) อีกทั้ง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณสมบัติของนักบัญชี, จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี, พฤติกรรมการชำระภาษี

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the qualifications of accountants that affect the tax payment behavior of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Samut Prakan Province and 2. to study the accounting professional ethics that affect the tax payment behavior of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Samut Prakan Province. This study is quantitative research. The research instrument is a questionnaire. The sample group consists of 334 company accountants registered in 2023 with the Department of Business Development, Ministry of Commerce. The sample size was determined using Taro Yamane's formula (1973) Data collected from the questionnaires were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean and standard deviation, as well as multiple regression analysis. The research results revealed that 1) Accountant qualifications influencing the tax payment behavior of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Samut Prakan Province were, on the whole, at a high level ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.31). Moreover, accountant qualifications had a statistically significant effect on the tax payment behavior of SMEs in Samut Prakan Province at the 0.05 level and 2) Accounting professional ethics influencing the tax payment behavior of SMEs in Samut Prakan Province were, overall, at a high level ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.37). Furthermore, accounting professional ethics had a statistically significant effect on the tax payment behavior of SMEs in Samut Prakan Province at the 0.05 level.

Keywords: Accountant Characteristics, Professional Ethics of Accountants, Tax Payment Behavior

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของภาคอุตสาหกรรมและการค้าสำคัญของประเทศ การดำเนินธุรกิจของ SMEs จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอย่างถูกต้อง เพื่อให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ (Richardson, G., and Lanis, R, 2007) อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่า มีปัญหาการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีของ SMEs เช่น การเลี่ยงภาษี การรายงานภาษีที่ไม่ถูกต้อง หรือการใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายเพื่อลดภาระภาษี ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ หนึ่งในนั้นคือ คุณสมบัตินักบัญชี และจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำและรายงานข้อมูลทางบัญชีและภาษีของธุรกิจ (Slemrod, J, 2007)

นักบัญชีเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและจัดท่างการเงิน รวมถึงช่วยเหลือเจ้าของธุรกิจในการตัดสินใจด้านภาษี หากนักบัญชีมีคุณสมบัติที่เหมาะสม เช่น ความรู้ด้านภาษี การวิเคราะห์ทางการเงิน และความสามารถในการให้คำแนะนำที่ถูกต้อง ย่อมช่วยให้ SMEs ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้อย่างถูกต้อง (Alm, J. and McClellan, C, 2006) ในทางกลับกัน หากนักบัญชีขาดความรู้หรือมีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ไม่ดี อาจนำไปสู่การชี้แนะที่ไม่ถูกต้อง และส่งผลให้ธุรกิจจงใจหรือไม่ตั้งใจหลีกเลี่ยงภาษี (Jenkins, D., and Munday, R, 2004) นอกจากนี้ยังพบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึงความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยง

ธรรมและความเป็นอิสระ รวมถึงความรู้ความสามารถและการรักษามาตรฐานทางวิชาชีพ มีผลสำคัญต่อคุณภาพรายงานทางการเงินและการชำระภาษีของธุรกิจ การที่นักบัญชีปฏิบัติตามจรรยาบรรณช่วยส่งเสริมความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน และทำให้การชำระภาษีเกิดความโปร่งใสมากขึ้น (นันทะ บุตรน้อย, 2563) ซึ่งคุณสมบัติของนักบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมในการชำระภาษีของธุรกิจ เนื่องจากนักบัญชีที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญจะสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคำนวณภาษีและการยื่นภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ธุรกิจสามารถปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้อย่างถูกต้องและทันเวลา การมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ดีจะช่วยให้การทำบัญชีและการชำระภาษีเป็นไปอย่างโปร่งใส ไม่มีการหลีกเลี่ยงภาษี หรือการทำบัญชีที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับธุรกิจในระยะยาว และลดความเสี่ยงจากการถูกลงโทษทางภาษี (Rogošić, Andrijana and Perica, Ivana, 2022) ปัญหาที่เกิดขึ้นคือธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสมุทรปราการ หลายแห่งยังมีปัญหาด้านการจัดการภาษี โดยเฉพาะการชำระภาษีที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีหรือขาดการให้คำปรึกษาจากนักบัญชีที่มีความเชี่ยวชาญ นอกจากนี้ การขาดจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีก็อาจส่งผลให้การจัดทำรายงานทางการเงินและการชำระภาษีเกิดความคลาดเคลื่อน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ การตรวจสอบและการกำกับดูแลจากภาครัฐ การศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีความสำคัญในการเข้าใจ คุณสมบัติที่เหมาะสมและจรรยาบรรณที่ดีที่สามารถช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าของธุรกิจ SMEs ว่าจะสามารถดำเนินการจัดการภาษีได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน และช่วยลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษี (จิราพรรณ แซ่ซี, 2560) นอกจากนี้ การวิจัยยังสามารถช่วยให้เข้าใจถึงความสำคัญของการอบรมและพัฒนาทักษะของนักบัญชีในธุรกิจ SMEs ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยในการชำระภาษีอย่างถูกต้อง แต่ยังสามารถส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจในระยะยาว การมีนักบัญชีที่มีจรรยาบรรณและคุณสมบัติที่เหมาะสมจะช่วยให้การจัดทำบัญชีและภาษีเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีความโปร่งใส ทำให้ธุรกิจ SMEs สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kirchler, E., 2007)

ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของนักบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของ SMEs เพื่อให้เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องและความเต็มใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสมุทรปราการ (นันทะ บุตรน้อย, 2563) ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณสมบัติของนักบัญชี ส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพ และช่วยภาครัฐในการออกนโยบายที่สนับสนุนการเสียภาษีอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งภาคธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ

การบททวนวรรณกรรม

1. แนวคิดคุณสมบัติของนักบัญชี

คุณสมบัติของนักบัญชีถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาวิชาชีพบัญชีในหลายมิติ เนื่องจากนักบัญชีที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และจรรยาบรรณ จะสามารถส่งเสริมคุณภาพของงานบัญชี เพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน และสร้างความไว้วางใจให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักลงทุน ผู้บริหาร และหน่วยงานกำกับดูแล Chan, K. H., and Lee, P (2009) ดังนั้น การพัฒนาคุณสมบัติเหล่านี้จึงเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับวิชาชีพบัญชีโดยรวม

2. แนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณวิชาชีพมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมและผลการปฏิบัติงานของนักบัญชี การศึกษาพบว่านักบัญชีที่มีความผูกพันทางวิชาชีพในด้านอารมณ์สูง (Affective Professional Commitment) มีแนวโน้มที่จะเห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่า (Rogošić, Andrijana and Perica, Ivana, 2022) นอกจากนี้ ความเข้าใจในจรรยาบรรณวิชาชีพยังส่งผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของบริษัท โดยนักบัญชีที่มีความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพจะมีความตระหนักและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพในหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ (Pangaribuan et al., 2023)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ทำบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้ง ในปี 2566 จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ จำนวน 49,507 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทำบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้ง ในปี 2566 จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ทายาเน่ (Yamane Taro, 1973) และจากการคำนวณข้างต้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ จำนวน 334 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ช่วยของนักบัญชีในจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการ และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัย และเพื่อการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณสมบัติของนักบัญชี โดยภาพรวม

คุณสมบัติของนักบัญชี	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
คุณวุฒิ	3.78	0.33	มาก
ประสบการณ์	3.91	0.49	มาก
ความรู้ทางด้านบัญชีและศาสตร์ด้านอื่นๆ	3.95	0.39	มาก
ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการประสานงาน	4.00	0.39	มาก
รวม	3.91	0.31	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของนักบัญชี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.91, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการประสานงาน ($\bar{x}$ = 4.00, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความรู้ทางด้านบัญชีและศาสตร์ด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก ประสบการณ์ ($\bar{x}$ = 3.91, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุด คือ คุณวุฒิ ($\bar{x}$ = 3.78, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยภาพรวม

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใส	3.91	0.48	มาก
ความเที่ยงธรรมและพฤติกรรมทางวิชาชีพ	3.96	0.51	มาก
ความรู้ความสามารถและความเข้าใจในทางวิชาชีพและการรักษา มาตรฐานในการปฏิบัติงาน	3.82	0.39	มาก
การรักษาความลับขององค์กร	4.05	0.47	มาก
รวม	3.94	0.37	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การรักษาความลับขององค์กร ($\bar{x}= 4.05$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความเที่ยงธรรมและพฤติกรรมทางวิชาชีพ ($\bar{x}=3.96$, S.D. = 0.51) อยู่ในระดับมาก ความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใส ($\bar{x}= 3.19$, S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุด คือ ความรู้ความสามารถและความเข้าใจในทางวิชาชีพและการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}= 3.82$, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจ โดยภาพรวม

พฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ความถูกต้องในการยื่นแบบภาษี	4.10	0.47	มาก
ความตรงต่อเวลาในการชำระภาษี	3.96	0.47	มาก
ความเต็มใจในการชำระภาษี	4.07	0.48	มาก
การหลบหลีกและการหลีกเลี่ยงภาษี	3.95	0.47	มาก
รวม	4.02	0.42	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.02$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความถูกต้องในการยื่นแบบภาษี ($\bar{x}= 4.10$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความเต็มใจในการชำระภาษี ($\bar{x}= 4.07$, S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมาก ความตรงต่อเวลาในการชำระภาษี ($\bar{x}= 3.96$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุด คือ การหลบหลีกและการหลีกเลี่ยงภาษี ($\bar{x}= 3.95$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของนักบัญชี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการประสานงาน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความรู้ทางด้านบัญชีและศาสตร์ด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุด คือ คุณวุฒิ ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การรักษาความลับขององค์กร ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความเที่ยงธรรมและพฤติกรรมทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.51) อยู่ในระดับมาก ความซื่อสัตย์ สุจริตและความโปร่งใส ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุด คือ ความรู้ความสามารถและความเข้าใจในทางวิชาชีพและการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.39) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นักบัญชีที่มีประสิทธิภาพและความรู้ทางบัญชีสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้อง ช่วยให้ธุรกิจยื่นภาษีถูกต้องตามกฎหมายและหลีกเลี่ยงการเสียภาษีเกินหรือถูกปรับ พร้อมด้วยทักษะการคิดวิเคราะห์และประสานงานที่ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับข้อกำหนดทางภาษีที่เปลี่ยนแปลงบ่อย สอดคล้องกับ Richardson, G., and Lanis, R. (2007) ที่ศึกษาถึงผลของความรู้ทางบัญชีและการวางแผนภาษีที่เหมาะสมในด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษี ซึ่งพบว่า การมีนักบัญชีที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ธุรกิจสามารถปฏิบัติตามภาษีได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับ Chan, K. H., and Lee, P. (2009) ซึ่งพบว่าความรู้และทักษะของนักบัญชีมีผลสำคัญในการช่วยธุรกิจปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้อย่างถูกต้อง และลดความเสี่ยงจากการถูกปรับหรือเสียภาษีเกิน

2. นักบัญชีที่มีคุณวุฒิและประสิทธิภาพสามารถยื่นภาษีได้ตรงเวลาโดยไม่พลาดกำหนดเวลา พร้อมกับทักษะการคิดวิเคราะห์และประสานงานที่ช่วยให้การจัดการเอกสารและข้อกำหนดทางภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Alm, J., and Torgler, B. (2006) ศึกษาผลของการฝึกอบรมและความรู้ของนักบัญชีต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษี โดยพบว่าความสามารถในการคำนวณและจัดเตรียมข้อมูลภาษีมีผลโดยตรงต่อการยื่นภาษีที่ตรงต่อเวลาและลดความเสี่ยงจากการถูกปรับ และสอดคล้องกับ Slemrod, J. (2007) ศึกษาผลของการฝึกอบรมและความรู้ของนักบัญชีต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษี โดยพบว่าความสามารถในการคำนวณและจัดเตรียมข้อมูลภาษีมีผลโดยตรงต่อการยื่นภาษีที่ตรงต่อเวลาและลดความเสี่ยงจากการถูกปรับ

3. นักบัญชีที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับภาษีที่ชัดเจนและถูกต้อง ช่วยให้ธุรกิจเข้าใจภาระหน้าที่ทางภาษีและทำให้มีความเต็มใจในการชำระภาษีตรงเวลาเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาทางกฎหมาย สอดคล้องกับ Torgler, B. (2003) พบว่า การมีนักบัญชีที่มีความรู้และประสบการณ์สามารถส่งเสริมให้ธุรกิจมีความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับภาระภาษีและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ทำให้ธุรกิจมีความเต็มใจในการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีเพื่อลดความเสี่ยงจากการถูกปรับ และงานวิจัยของ Jenkins, D., and Munday, R. (2004) พบว่า นักบัญชีที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ในการแนะนำเกี่ยวกับภาษีจะช่วยเพิ่มความเต็มใจในการชำระภาษีของธุรกิจ โดยการให้คำแนะนำที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดภาษี

4. นักบัญชีที่มีความรู้และประสบการณ์สามารถแนะนำวิธีการลดภาระภาษีโดยใช้วิธีการทางบัญชีที่ถูกต้องตามกฎหมาย การคิดวิเคราะห์และประสานงานยังช่วยให้ธุรกิจหลีกเลี่ยงการหลีกเลี่ยงภาษีโดยไม่ละเมิดกฎหมาย สอดคล้องกับ Evans, C. (2003) กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนภาษีที่ดี ซึ่งสามารถลดภาระภาษีได้โดยไม่หลบหลีกภาษีที่ผิดกฎหมาย นักบัญชีที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์สามารถประเมินสถานการณ์และแนะนำวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ และงานวิจัยของ Alm, J., and Torgler, B. (2006) พบว่า นักบัญชีที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีสามารถช่วยธุรกิจในการเลือกวิธีการทางกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีที่สูงเกินไปได้ โดยการแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์และไม่ละเมิดข้อกำหนดของกฎหมายภาษี

5. นักบัญชีที่มีจรรยาบรรณสูงและเข้าใจมาตรฐานวิชาชีพจะทำงานอย่างโปร่งใสและซื่อสัตย์ในการยื่นภาษี ช่วยให้ธุรกิจมั่นใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอย่างถูกต้องและลดความเสี่ยงจากการถูกปรับ สอดคล้องกับ Torgler, B. (2003) พบว่า การมีนักบัญชีที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและหลักการทางจรรยาบรรณที่สูงช่วยให้ธุรกิจสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีได้อย่างโปร่งใสและถูกต้อง ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากการหลีกเลี่ยงภาษีที่ผิดกฎหมายและจากการถูกปรับจากหน่วยงานรัฐ งานวิจัยของ Pervan, S., and Sweeney, J. (2006) พบว่า ความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใสของนักบัญชีในกระบวนการจัดทำเอกสารทางภาษีส่งผลต่อการยื่นแบบภาษีอย่างถูกต้องและตรงตามเวลา ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากการถูกตรวจสอบและการถูกปรับจากหน่วยงานภาครัฐ และงานวิจัยของ Chan, K. H., and Lee, P. (2009) พบว่า การรักษามาตรฐานทางวิชาชีพและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในงานบัญชีช่วยเพิ่มความถูกต้องในการยื่นแบบภาษีและช่วยให้ธุรกิจปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. นักบัญชีที่มีจรรยาบรรณสูงจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์และโปร่งใส ช่วยให้ธุรกิจยื่นภาษีตรงเวลาและคำนวณภาษีได้อย่างถูกต้อง ลดความเสี่ยงจากการถูกปรับหรือพลาตกำหนดเวลา ดังงานวิจัยของจิราพรรณ แซ่ซี (2560) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ผลการวิจัยพบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. นักบัญชีที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณและความซื่อสัตย์จะช่วยให้ธุรกิจมีความเต็มใจในการชำระภาษีอย่างตรงไปตรงมา ช่วยให้การจัดการภาษีเป็นไปอย่างโปร่งใสและไม่หลีกเลี่ยงภาษี สอดคล้องกับ Torgler, B. (2003) พบว่า การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชี ช่วยให้ธุรกิจสามารถปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้อย่างโปร่งใสและตรงต่อเวลา ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากการถูกตรวจสอบและปรับจากหน่วยงานภาครัฐ งานวิจัยของ Pervan, S., and Sweeney, J. (2006) พบว่า ความซื่อสัตย์และความ

โปร่งใสในการปฏิบัติงานของนักบัญชีช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับธุรกิจในการยื่นภาษีอย่างถูกต้องและตรงเวลา โดยการใช้หลักการทางจรรยาบรรณในงานบัญชี

8. นักบัญชีที่มีจรรยาบรรณและความรู้ความสามารถจะไม่สนับสนุนการหลีกเลี่ยงภาษี ทำให้ธุรกิจดำเนินการภาษีอย่างถูกต้องและโปร่งใส ลดความเสี่ยงจากการถูกปรับหรือกระทำความผิดกฎหมาย สอดคล้องกับ Torgler, B. (2003) พบว่า การยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพและความโปร่งใสของนักบัญชีสามารถส่งเสริมความเต็มใจในการชำระภาษีของธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีได้อย่างถูกต้องและไม่หลีกเลี่ยงภาษี งานวิจัยของ Evans, C. (2003) พบว่า การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีช่วยส่งเสริมความเต็มใจในการชำระภาษีอย่างโปร่งใส และส่งผลดีต่อการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีโดยไม่หลีกเลี่ยงภาษี

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

คุณสมบัติของนักบัญชีทั้งด้านประสบการณ์ ความรู้ทางบัญชี และทักษะการคิดวิเคราะห์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมในการชำระภาษีของธุรกิจ SMEs โดยการมีความรู้ลึกซึ้งในด้านภาษีและการจัดการบัญชีทำให้สามารถยื่นภาษีได้อย่างถูกต้องและทันเวลา อีกทั้งจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เช่น ความซื่อสัตย์ โปร่งใส และการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน ช่วยให้การจัดการภาษีเป็นไปอย่างถูกต้อง ลดความเสี่ยงในการหลีกเลี่ยงภาษี และส่งเสริมความเต็มใจของธุรกิจในการชำระภาษีอย่างโปร่งใสและตรงไปตรงมา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานควรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีและภาษีให้กับพนักงานโดยการสนับสนุนให้เข้าร่วมอบรมหรือศึกษาต่อ เช่น คอร์สออนไลน์หรือการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญและทำให้สามารถจัดการบัญชีและภาษีได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังควรให้โอกาสพนักงานได้ทำงานในโครงการที่เกี่ยวข้องกับภาษีและบัญชีเพื่อเพิ่มประสบการณ์จริง พร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้จากกรณีศึกษาและการทำงานที่ท้าทาย นอกจากนี้ ยังควรจัดอบรมเกี่ยวกับกฎหมายภาษีที่อัปเดตอยู่เสมอ เพื่อให้พนักงานมีความรู้ที่ทันสมัยและสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงทางกฎหมายได้ ท้ายที่สุด หน่วยงานควรพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประสานงานระหว่างทีมบัญชีและหน่วยงานภายนอก เช่น การฝึกทักษะการเจรจาและการจัดการข้อมูล เพื่อให้การส่งมอบข้อมูลภาษีมีประสิทธิภาพและตรงตามกำหนดเวลา

1.2 หน่วยงานควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมความซื่อสัตย์และความโปร่งใสภายในองค์กร โดยการฝึกอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมในการทำงานบัญชีและการตรวจสอบภาษี รวมถึงการสร้างระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มงวดเพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความโปร่งใสและถูกต้อง นอกจากนี้ยังควรกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและจัดอบรมเกี่ยวกับการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพและการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี เพื่อให้ทุกคนในองค์กรปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยให้พนักงานเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรสนับสนุนการติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายและมาตรฐาน

บัญชีผ่านการอบรมและสัมมนา รวมถึงช่องทางสื่อสารภายในองค์กรเพื่อให้พนักงานสามารถอัปเดตข้อมูลล่าสุดได้ สำหรับการรักษาความลับขององค์กร ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ โดยการสร้างนโยบายรักษาความลับข้อมูลและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการป้องกันข้อมูลจากการรั่วไหล พร้อมทั้งกำหนดมาตรการตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูลสำคัญเพื่อป้องกันการละเมิดความลับขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งถัดไปควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ เพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกและความหลากหลายของข้อมูล และควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่เพิ่มขึ้น และสามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

เอกสารอ้างอิง

- จิราพรรณ แซ่ชี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นันทะ บุตรน้อย. (2563). ผลกระทบของการปรับเปลี่ยนสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลต่อการพัฒนาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *Local Administration Journal*, 13(4), 348-362.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กทม.: ตักสิลาการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Alm, J. and McClellan, C. (2012). *Tax Morale and Tax Compliance from the Firm's Perspective*. Working Papers 1211, Tulane University, Department of Economics.
- Alm, J., and Torgler, B. (2006). Culture Differences and Tax Compliance: Evidence from the United States and Germany. *Journal of Economic Psychology*, 27(2), 124-146.
- Chan, K. H., and Lee, P. (2009). The Role of Professional Accountants in the Development of Tax Compliance. *Accounting and Business Research*, 39(4), 277-295.
- Evans, C. (2003). Tax Compliance and Tax Evasion: An Overview. *Australian Tax Forum*, 18(2), 183-198.
- Jenkins, D., and Munday, R. (2004). Tax Knowledge, Professionalism, and the Willingness to Pay Taxes. *Journal of Tax Research*, 2(1), 54-74.
- Kirchler, E. (2007). *The Economic Psychology of Tax Behaviour*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Pangaribuan et al., (2023). Quality Of Financial Statement and The Factors That Influence It. *Journal Akuntansi*. 27. 176-196.
- Pervan, S., and Sweeney, J. (2006). Ethical Issues and the Role of Professional Accountants in the Australian Tax System. *Australian Accounting Review*, 16(1), 54-66.
- Richardson, G., and Lanis, R. (2007). Determinants of Tax Compliance Behaviour. *Journal of Accounting and Public Policy*, 26(4), 265-281.

- Rogošić, Andrijana and Perica, Ivana. (2022). Affective professional commitment and accounting ethics principles: examining the mediating role of the code of ethics. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 36. 1-19.
- Slemrod, J. (2007). Tax Compliance and Enforcement. *Journal of Economic Literature*, 45(4), 1-59.
- Taro Yamane. (1973). *Statistic: An introductory and lysis*. (2th ed.). New York: Harpar and row.
- Torgler, B. (2003). To Evade Taxes or Not to Evade: That Is the Question. *Journal of Economic Psychology*, 24(2), 189-204.